

MACIEJ PERKOWSKI*, WIOLETA HRYNIEWICKA-FILIPKOWSKA,
AGNIESZKA JABŁOŃSKA

**SPRAWOZDANIE
Z MIĘDZYNARODOWEGO SEMINARIUM:
LEGAL PREPAREDNESS FOR GLOBAL
SUSTAINABILITY: SUSTAINABLE DEVELOPMENT
PRINCIPLES IN THE DECISIONS
OF INTERNATIONAL COURTS AND TRIBUNALS
1992–2012, 5–17 CZERWCA 2011 ROKU, RZYM**

International Development Law Organization (IDLO) jest międzynarodową organizacją wspierającą społeczeństwa oraz rządy państw w zakresie reform prawa. Celem IDLO jest promowanie pokoju, sprawiedliwości, rozwoju społecznego, a także trwałego wzrostu gospodarczego. Wizją organizacji jest świat wolny od ubóstwa, gdzie każdy człowiek prowadzi godne życie w państwie prawa, misją zaś wzmocnienie rządów prawa, ochrona praw człowieka i promowanie zasad dobrego rządzenia w krajach rozwijających się. IDLO działa od 1983 roku, a od

---

* Prof. dr hab., prof. Uniwersytet w Białymstoku.

4/2012

2001 r. posiada status obserwatora przy Zgromadzeniu Ogólnym Organizacji Narodów Zjednoczonych. Funkcjonuje dzięki wsparciu finansowemu rządów, organizacji społecznych, fundacji i prywatnych firm. Siedzibą IDLO jest Rzym, ale posiada ona również biuro łącznikowe w siedzibie ONZ w Nowym Jorku oraz sześć urzędów lokalnych m.in w: Afganistanie, Kenii, Kirgistanie, Południowym Sudanie, Somalii i Tadżykistanie. Członkami IDLO są państwa: Australia, Austria, Bułgaria, Burkina Faso, Chiny, Kolumbia, Ekwador, Egipt, Salvador, Francja, Włochy, Jordania, Kenia, Kuwejt, Mozambik, Holandia, Norwegia, Paragwaj, Peru, Filipiny, Rumunia, Senegal, Sudan, Turcja, Tunezja, USA oraz organizacje: International Fund for Agricultural Development (IFAD), United Nations Development Programme (UNDP), United Nations Environment Programme (UNEP) i Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). IDLO współpracuje również instytucjami akademickimi specjalizującymi się w zakresie prawa. Należą do nich: Centre for International Sustainable Development Law w Montrealu (CISDL), Lauterpacht Centre for International Law w Cambridge University (LCIL) oraz Centro de Derecho Ambiental na Uniwersytecie w Chile.

Od momentu powstania z IDLO współpracowało ponad 20 000 prawników ze 175 krajów. Rozwija się światowa sieć organizacji, na którą składa się 47 niezależnych stowarzyszeń i dyżury około 2 500 ekspertów. Dzięki temu IDLO umożliwia korzystanie ze specjalistycznej wiedzy z całego świata na całym świecie. Organizacja skupia doświadczonych prawników – ekspertów w takich dziedzinach jak: prawa człowieka, ochrona zdrowia, handel międzynarodowy, własność intelektualna, prawo ochrony środowiska i zrównoważony rozwój, który jest jednym z priorytetów IDLO. Jego promowanie i zabezpieczanie w krajach rozwijających się oraz państwach w okresie transformacji gospodarczej odbywa się głównie poprzez działania prawne w zakresie: zmian klimatu, zielonej gospodarki i zrównoważonego zarządzania zasobami. Organizacja w zakresie swej działalności oferuje rządów i organizacjom społeczeństwa obywatelskiego profesjonalne wsparcie, wiedzę prawną, zasoby oraz narzędzia. Wykonuje badania a także organizuje kampa-

4/2012

nie, konferencje i seminaria na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Jednym z bardziej interesujących przedsięwzięć IDLO było zorganizowane we współpracy z International Law Association, Lauterpacht Centre for International Law i Centre for International Sustainable Development Law seminarium *Legal Preparedness for Global Sustainability: Sustainable Development Principles in the Decisions of International Courts and Tribunals 1992–2012*, które odbyło się w dniach 15–17 czerwca 2011 roku w Rzymie. Wzięło w nim udział ponad 40 osób z całego świata. Uczestnikami spotkania byli znakomici przedstawiciele środowisk naukowych, głównie eksperci w dziedzinie prawa. Polskę reprezentowali prof. Kazimierz Równy (Warszawa), prof. Maciej Perkowski (Białystok) oraz doktorantki z Wydziału Prawa UwB: Wioleta Hryniewicka-Filipkowska i Agnieszka Jabłońska. Celem seminarium była dyskusja na temat tego, na ile przyjęte w 2002 r. w New Delhi zasady prawno-międzynarodowe w sprawie zrównoważonego rozwoju są odzwierciedlane w decyzjach międzynarodowych sądów i trybunałów. Eksperci spotkali się również po to aby opracować rekomendacje prawne dla Panelu Wysokiego Szczebla ONZ ds. zrównoważonego rozwoju i przygotować założenia konferencji ONZ na temat zrównoważonego rozwoju planowanej w 2012 r. w Rio de Janeiro.

Seminarium odbyło się w siedzibie IDLO. Zgromadzonych powitał zastępca dyrektora generalnego IDLO Jeffrey S. Waldron, po czym rozpoczął się międzynarodowy panel dyskusyjny poświęcony: *Zielonej gospodarce, ubóstwu oraz prawu zrównoważonego rozwoju. Zasady międzynarodowych trybunałów i traktatów*. Panelowi przewodniczyli profesor Duncan French z Uniwersytetu w Sheffield oraz profesor Marie-Claire Cordonier Segger, starszy dyrektor programów prawa, IDLO. W charakterze prelegentów wystąpili:

- Prof. Nico Schrijver – Uniwersytet w Lieden, z referatem: *The 2002 New Delhi Principles of International Law on Sustainable Development*;
- Prof. Jorge Cabrera, Uniwersytet Costa Rica/Centre for International Sustainable Development Law (CISD),

4/2012

z referatem: *Sustainable Development Principles in the Protocols to the 1992 Rio Treaties*;

- Prof. Markus Gehring, Uniwersytet w Cambridge / Uniwersytet w Ottawie, *Sustainable Development Principles in the WTO Regime and Disputes*;
- Dr Rutsel Martha, General Counsel, International Fund for Agricultural Development (IFAD), *Sustainable Development Principles in the Practices of the IFAD*.

Międzynarodowy panel ekspertów został zakończony dyskusją na temat miejsca zrównoważonego rozwoju w kształtowaniu się prawa międzynarodowego na przestrzeni ostatnich dwóch dekad.

Drugi dzień seminarium był poświęcony wprost zrównoważonemu rozwojowi i prawu międzynarodowemu, ze szczególnym uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju w decyzjach międzynarodowych sądów i trybunałów w latach 1992–2012. Spotkanie zostało podzielone na trzy sesje.

Uczestników spotkania powitali profesor Nico Schrijver, ILA ILSD, przewodniczący komitetu, oraz Paul Crowley, dyrektor SD UNIT, IDLO. Spotkaniu przewodniczyli ponownie profesor Duncan French i profesor Marie-Claire Cordonier Segger.

Sesji pierwszej pod tytułem *Zasada zrównoważonego rozwoju w sprawach karnych i Trybunały Praw Człowieka 1992–2012* przewodniczył profesor Mauro Politi, Uniwersytet w Trento/były sędzia Międzynarodowego Trybunału Karnego. Z referatami wystąpili:

- Sebastien Jodoin, Uniwersytet Yale/CISDL, *SD Principles in International Criminal Tribunals*;
- Prof. Hennie Strydom, Uniwersytet w Johannesburgu, *SD Principles in the African Commission on Human and Peoples' Rights*;
- Paul Crowley, IDLO, *SD Principles in the Inter-American Human Rights Court*.

W sesji drugiej – *Sustainable Development Principles in Economic Tribunals 1992 – 2012*, którą poprowadził Prof. Markus Gehring, University of Cambridge/University of Ottawa przedstawiono pięć referatów:

4/2012

- Jarrod Hepburn, University of Oxford: *SD Principles in WTO Disputes*;
- Dr Henning Grosse Ruse-Khan, Max Planck Institute: *The Principle of Integration in WTO/TRIPS Jurisprudence*;
- Antony Crockett, Clifford Chance: *SD Principles in ICSID Arbitrations*;
- Avidan Kent, University of Cambridge: *The Principle of Public Participation in ICSID Arbitrations*;
- Prof. Sabine Schlemmer-Schulte, University of the Pacific: *SD Principles in Sovereign Debt Tribunals*.

Tematyka sesji trzeciej została określona jako *Zasada zrównoważonego rozwoju w regionalnych sądach i trybunałach*. Tej części konferencji przewodniczył profesor Jorge Cabrera z Uniwersytetu w Kostaryce/CISDL. W charakterze prelegentów wystąpili:

- Sarah Mason-Case and Mr. Patrick Reynaud, IDLO/CISDL: z referatem: *SD Principles in the Caribbean Court of Justice*;
- Prof. Maria Leichner Reynal, ECOS/CISDL z referatem: *SD Principles in Mercosur Disputes*;
- Hung Phan, IDLO z referatem : *SD Principles in the Asian Mekong River Delta Dispute*.

Tematem przewodnim ostatniego dnia konferencji były *Zasady zrównoważonego rozwoju w międzynarodowych sądach i organizacjach 1992 – 2012*. Przewodniczył mu profesor Nico Schrijver z Uniwersytetu Leiden. W charakterze ekspertów wystąpili:

- Prof. Duncan French, University of Sheffield z referatem: *SD Principles in Seabed Authorities and Related Cases*;
- Prof. Jennifer McKay, University of South Australia z referatem: *SD Principles in Pulp Mills, Iron Rhine and Related Cases*;
- Liliana del Villar, Cambridge University z referatem: *SD Principles in ITLOS Tribunal Decisions*;
- Patrice Talla, UN Food and Agriculture Organization z referatem: *SD Principles in the Practices of the FAO*.

Seminarium zorganizowane przez IDLO było nie tylko niezwykle interesującą debatą, ale przed wszystkim pogłębioną

4/2012

i wyczerpująco treściowo na temat zrównoważonego rozwoju. Rezultatem spotkania ekspertów było zidentyfikowanie ogólnych trendów stosowania przez sądy i trybunały zasad przyjętych w 2002 r. w New Delhi, opracowanie wspólnych zaleceń oraz wyznaczenie przyszłych kierunków działań. Podczas seminarium przygotowano również plan konferencji ONZ w sprawie zrównoważonego rozwoju w Rio de Janeiro w 2012 r., jak również zalecenia dla Panelu Wysokiego Szczebla ONZ ds. zrównoważonego rozwoju. Można zatem stwierdzić, że seminarium było w pełni efektywne. Przeczy to pogładowi o niewielkiej sprawności i małej wydajności organizacji globalnych. Przeciwnie, organizacja o niewielkim stopniu instytucjonalizacji wykazuje znaczną sprawność i nie tylko wpisuje się swoją działalnością w aktualne trendy (np. ochrona klimatu), ale także kreuje i propaguje własne priorytety. Z polskiej perspektywy a szczególnie biorąc pod uwagę wschodni wymiar polskiej polityki zagranicznej warto analizować dorobek IDLO, a może i włączyć się w jej pracę¹. Z przekonaniem to rekomendujemy.

---

¹ Aktualnie przygotowujemy opracowanie nt. międzynarodowego prawa rozwoju, które powinno ukazać się na przełomie 2012/2013 roku.

